

Адыгеим и Лышъхъэ партиеу «Единэ Россием» и Апшъэрэ Советрэ и Генеральнэ Советрэ зэдырялэгъэ зэхэсыгъом хэлэжъагъ

Адыгеим и Лышъхъэу, партиеу «Единэ Россием» и Апшъэрэ Совет хэтэу Тхьаклушынэ Аслъан ыкIи Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэ игуадзэу, партиеу «Единэ Россием» и Адыгэ шьолъыр къутамэ исекретарэу Iзщэ Мухьамэдрэ партиеу «Единэ Россием» и Апшъэрэ Советрэ и Генеральнэ Советрэ зэдырялэгъэ зэхэсыгъом хэлэжъагъэх. Шьолъыр къутамэ пстэуми ясекретарьхэр ащ къекIолагъэх, нэбгырэ 400 фэдиз мы Iофтхьабзэм экIэмкIи хэлэжъагъ.

— «Единэ Россием» хабзэм ипартиекIэ еджэхэу бэрэ зэхэпхышт. А къэлуа-кIэр сэ сыгу рихьырэп, ащ зикьикIырэп. Тэ пэ-

тхыгъ партием хэтхэм пшъэдэ-кIыжъэу ахьырэр икьоу зэхашыкIын зэрэфаер. Партием итхьаматэ кызыери-луагъэмкIэ, правительствэм джырэкIэ Iофхэм язытет зыфэдэм ыналэ тырегъэты, «кыныгъуабэмэ тыккызырахэкIы-

Партиеу «Единэ Россием» итхьаматэу, Урысые Федерацием и Премьер-министрэу Дмитрий Медведевым пэцэныгъэ дызэрихъэзэ мы зэхэсыгъом партием пстэуми апэу зэшлуихын фэе Iофтхьабзэхэм яплан щыхэплъагъэх, яIофшэнкIэ анахь мэхьанэ зэрэтыштхэр агъэнэфагъэх.

Зэхэсыгъор кызыэлуйхызэ Дмитрий Медведевым агу кыгъэкIыжыгъ хэгъэгум ихэхьоньгъэкIэ анахь пшъэрылшъхьалэхэр Урысые Федерацием и Президент и Тхыль кызыэрэщыхигъэщыгъэхэр. Партием ипачэ кыкIи гъэтхыгъ цыфхэм партием яцыхъэ нахь тель зэрэхъугъэр кыгъэшхып-къэжыын зэрэфаер ыкIи социальнэ хэхьоньгъэм ыльэныкьо-кIэ аштэгъэ унашъохэр экIэ гъэцэкIагъэ хъунхэм ыналэ тыримыгъэтымэ зэрэмыхъуштыр.

щэныгъэ зезыхъэрэ партиеу, хабзэр зыуплэкIурэ партиеу тыщыт, — кылуагъ Дмитрий Медведевым ыкIи кыкIи гъэ-

жыщт шыкIэ-амалхэр псынклэу зэшлэхынхэ фаеу хъушт», «ручное управление» зыфалорэм ирежим тытехьан фаеу хъушт».

Партием итхьаматэ хигъэунэ-фыкIыгъ «Единэ Россием» иобщественнэ приемнэхэм Iофэу ашIэрэр. Ащ кызыери-луагъэмкIэ, тыгъэгъазэм и 1-м, цыфхэр экIэми зыщырагъэблэгъэгъэхэ мафэм, общественнэ приемнэхэм нэбгырэ мини 4 фэдиз къякIолагъ. Ахэм азыщанэм ехъумэ Iэпылэгъу афэхъугъэх, азыныкIом ехъумэ правовоу лъэныкIомкIэ зэхэфын гъэнэфагъэхэр ящыкIагъэх.

2015-рэ ильэсым хэдзынхэу щыIэштхэм языфэгъэхъазы-рынкIэ зэшлэхыгъэн фэе пшъэ-рылхэр мы зэхэсыгъом щагъэнэфагъэх. «Тэ зэхэтшIэшт ти-оппонентхэр кызыэрэджэхъэхэрэр, — кылуагъ Медведевым. — Ащ фэдэу Iофхэр зыщыхъухэрэм текIоныгъэр кыдэпхыныр псынклэгъоп. Арышъ, игъэкIотыгъэу, тишъыпкъэу ащ зыфэдгъэхъазырын фае». Медведевыр кызыэгъушIэм игъо къафильгъугъ «Единэ Россием» дезыгъаштэхэрэм я Совет изытет зэхэокIыгъэнэу.

Адыгеим и Лышъхъэу Тхьаклушынэ Аслъан зэхэсыгъом илофшIэн кытегушылэзэ ыкIи партием ипачэ анахь кыкIи гъэтхыгъэ пшъэрылхэм къащыцузэ зэрэхигъэунэфыкIы-гъэмкIэ, мы ильэсым Адыге-имкIэ партием хэтхэм лъэгэплэ зэфэшъхъафхэмкIэ республи-кэм шыкIогъэ хэдзын пстэу-ми текIоныгъэ къащадахыгъ.

— Ащ къегъэлагъэ тетыгъор зыIыгъ партием республикэм щыпсэурэ цыфхэм цыхъэ зэра-фашIырэр. Тэри ар къэдгъэ-шыпкъэжыын, экономикэм ыльэ-ныкIокIэ Iофхэр хыльэхэми, тиреспубликэ ихэхьоньгъэхэм джыри нахь зыдгъэушъомбгъун фае, — кышыхыгъэщыгъ Тхьаклушынэ Аслъан журналистхэм

адыриIэгъэ зэдэгущыIэгъум. — Шьолъырхэм ясоциальнэ про-ектхэм партием нахь шуагъэ кытэу ыналэ зэрэтыригъэты-рэр Дмитрий Медведевым кы-хигъэщыгъ. Гушылэм пае, Ады-геим икьэлэ шъхьалэ мы ильэ-сым ильэси 3-м кышцегъэжъа-гъэу ильэси 7-м нэс зыныбжы-кIэлэцIыкIухэр зыщалыгъыштхэ-лыгъыплэхэмкIэ чэзыур илэжъэп. Шыпкъэ, ащ зедгъэгупсэфылэ-ным Iофыр тетэп, сыда плэмэ демографием ыльэныкIокIэ Iофхэр нахьшлу мэхъух, чэ-зыум ежэхэрэми хэпшыкIэу псынклэу ахэхъо.

Хэгъэгум и Президент ип-шъэрылхэр гъэцэкIагъэ хъун-хэм пае законодательнэ ини-циативэхэу гъэхъазырыгъэн фаехэм зэхэсыгъом щатегушылэ-лагъэх, общественнэ организа-циехэм ОНФ-м гъусэныгъэу дырIэн фаем кышыхъуцугъэх, унэ-коммунальнэ хъызмэтым илофыгъохэм язэшлэхынкIэ пшъэрылхэу щытхэм ягугъу ашыгъ, мэкъумэз мэхьанэ зилэ чIыгъухэр зэрагъэфедэштхэм, гъомылапхъэхэр щынэгъончъэу щытынхэм япхыгъэ Iофтхьабзэ-хэм атегушылэлагъэх.

Партиеу «Единэ Россием» и Апшъэрэ ыкIи и Генераль-нэ Советхэм зэдырялэгъэ игъэ-кIотыгъэ зэхэсыгъом хэлэжъа-гъэхэм анахъэу аналэ зыты-рагъэтыгъэр ильэсэу кыхьаш-тым Хэгъэгу зоошхом ТекIоны-гъэр кызыщыдахыгъэр ильэс 70-рэ зэрэхъурэм ихэгъэунэ-фыкIын ары.

**Адыгэ Республикэм
и Лышъхъэ
ипресс-къулыкIу**

Сурэтхэр А. Гусевым ты-
рихыгъэх.

Адыгеим и Лышъхъэ зирейтинг лъагэхэм ахалъытагъ

Граждан обществэм хэхьоньгъэ егъэ-шыгъэнымкIэ ильэсэу икIырэм губер-наторхэм шуагъэ кытэу Iоф зэрашIа-гъэмкIэ Фондым кIэух рейтинг зэхигъэ-уцуагъ. Адыгеим и Лышъхъэу Тхьаклу-шынэ Аслъан балл 66-рэ фагъэуцугъ, шьолъырхэм япачэхэу зирейтинг лъа-гэхэм ар ахэт, я 46-рэ чIыплэр ылыгъ.

Рейтингыр зэхагъэуцо зэхъум эк-спертхэм общественнэ шлошIхэр зезы-гъэшIэрэ Фондым, Урысые Федера-цием къэралыгъо статистикэмкIэ и Федеральнэ къулыкIу, мониторингымкIэ Лъэпкъ къулыкIу кыбархэу къагъэ-хъазырыгъэхэр кызыфагъэфедэгъэх. Рейтингыр плIэу зэтеутыгъ: зирей-

тинг лъэгэ дэдэхэм балл 75-м ехъу, зирейтинг лъагэхэм балл 66-м нэс, гурыт рейтинг зилэхэм балл 50-м нэс, ахэм ауж итхэм балл 50-м нахь макIэ афагъэуцугъ.

Урысые Федерацием ишъолъыр иэко-номикэ, исоциальнэ Iофхэм язытет, экспертхэм яшлэхэр, федеральнэ, шьо-

лыр СМИ-хэм шьолъырым ипачэ илоф-шIэн уасэу кыратыгъэр кызыфагъэ-федэзэ рейтингхэр зэхагъэуцуагъэх.

Урысыем ишъолъырхэм япачэхэм ащыщэу нахьшлоу зилофшIэн зэхэзыщэ-кIэ альбатагъэр Ямалэ-Ненецкэ авто-ном коим игубернаторэу Дмитрий Кобыл-киныр ары. Республикэу Кырым пэ-щэныгъэ дызезыхъэрэ С. В. Аксеновым-рэ къалэу Севастополь ипачэу С. И. Меняйлорэ рейтингым хагъэлэжъагъэ-хэп. ЗэпырыкIыгъо лъэхъаньр зау-хы-рэ нэуж ахэр мыщ фэдэ ушэтынхэм ахагъэхъащтых.

Шагъэри бэ, къэнагъэри маклэп

Урысые общественнэ движениеу «Народный фронт «За Россию» зыфилоэрэм и Чыплэ къутамэу Адыгеим щылым джырэ-благъэ игъэклотыгъэ зэхэсыгъо илагъ. Ар икыгъэ илъэсым къутамэм Иофэу ышлагъэм ыкйи 2015-рэ илъэсым ыналэ зытетыщтым афэгъэхьыгъагъ. Иофтхьабзэм хэлэжъагъ ыкйи къыщыгушчылагъ АР-м и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат.

Зэхэсыгъом анахъэу аналэ зыщытетыгъэр УФ-м и Президентэу Путиным «имайскэ унашъохэр» Адыгеим гъэцэклагъэхэ зэрэхьыурэм организациеи хэтхэм аналэ зэрэте-тыгъэр, ащкйэ Иофэу ашлагъэр ары. Илъэсым къыклоцл а лъэныкъомкйэ уплъэкхунхэр мы-зэу, мытлоу зэхачагъэх.

Организациеи хэтхэр щы-лэныгъэм илъэныкъо пстэу-ми анэсынхэм пае Иофшлэкло купы 5 зэхачагъ. Ахэр:

— *обществэмрэ хабзэм-рэ: шъхъихыгъэ зэдэгущы-лэгъухэр;*

— *шъыпкъагъэ зыхэлъ ыкйи фэдэ къэзытырэ экономикэр;*

— *гъэсэнэгъэмрэ культу-рэмрэ лъэпкъ зэфэдэныгъэм ыльапсэх;*

— *социальнэ зэфэныгъэр;*

— *щылэкйэ-псэуклэм изытет.*

А лъэныкъо пэпчъ фэгъэз-гъэ купым Путиным иунашъо-хэр гъэцэклэгъэнхэмкйэ Иофы-гъоу щылэхэр зэрагъэшлагъэх ыкйи шлэгъэн фаехэр, хэкйи-плэхэр къыгъэнэфагъэх. Ахэм яхьылагъэу купхэм япашэхэр ыкйи Чыплэ къутамэм итхьа-мэтэгъухэр къэгущылагъэх. Гу-щылэм пае, **БЭГЪ Альберт зыфэгъэзагъэр социальнэ политикэу къэралыгъом зэ-рихъэрэм илъэныкъо шъхьа-лэхэр арых.** Ащ къызэриуа-гъэмкйэ, социальнэ политикэм илъэныкъо шъхьалэмэ ащыщ социальнэ лъэныкъом Иофы-шлэхэм ялэжъапкйэ къэлэтыгъэ-ныр, ащ даклоу цыфхэм яфэло-фашлэхэр нахъ дэгъоу афэгъэ-цэклэгъэнхэр, псауныгъэм икьэ-ухъумэн фэгъэхьыгъэ полити-

кэр нахьышлу шыгъэныр, цы-фым къыгъашлэрэр нахьыбэ хъуныр, ллэрэр нахъ маклэ шыгъэныр ыкйи нэмыкхэр.

А Иофыгъохэм язэшлохынкйэ УФ-м и Правительствэ ыкйи субъектхэм ягъэцэкклэко ха-бзэ шэпхъэ-правовой базэ зэ-хагъэуцуагъ, ищыклэгъэ ахьщэр къыдалытагъ. Арэу щытми, «Народнэ фронтым» уплъэклу-нэу зэхичагъэхэм а пшъэрыл-хэр гъэцэклэгъэнхэмкйэ зиягъэ къэкlorэ Иофыгъохэр къыхи-гъэщыгъэх. Гущылэм пае, лэ-жъапкйэр къэлэтыгъэным пае социальнэ лъэныкъом Иофы-шлэхэм нахьыбэрэмкйэ ялоф-шлэн хагъахъо ыкйи цыфхэр Иофшлэлэхэм алауагъэкйых. Ащ фэдэу амбулаторнэ-поликлини-ческэ Иофшлэныр амыгъэлэ-шэу койкэ фондир нахъ маклэ зэрашлэрэм цыфхэм меди-цинэ лэпылэгъу агъотынымкйэ иягъэ къэкло.

Цыфхэм упчлэу аратыгъэхэм

Къызэрэчлэныгъэмкйэ, сэкъатныгъэ зилэхэм, на-хьыбэрэмкйэ, Иоф зыкламышлэрэр яИофшлэлэ нэ-сынхэу амал зэрамылэр ары.

яджэуапхэм япроцент 70-м къызэрагъэлагъорэмкйэ, лэзэ-плэ учреждениии зызыфагъа-зэкйэ, врачхэр о яплогъэ узыр ары нылэп къызэлэзэхэрэр нахъ, нэмыкйэ узэу цыфым илэн ыльэкйыщтхэр къыдалы-тэхэрэп.

Зэупчлэгъэхэм ащыщэу мэ-клэ дэд республикэм илэза-плэхэм ящылэгъэ лэмэ-псымэ-хэр икьу фэдизэу ялэхэу зы-

луагъэр, япроцент 65-м фэгъэ-клотэныгъэ зыпылэ лэзэгъу уц-хэр къалэкйымыхъэхэу алы-тагъ. Къын къыпымыклэу лэзэгъу уц къыратэу зылуагъэр про-центи 9-р ары нылэп.

Зэупчлэгъэхэм япроцент 80-м врач дэгъухэр ыкйи гу-рыт медицинэ Иофышлэхэр икьу фэдизэу лэзаплэхэм ямылэхэу ыльытагъ.

А. Бэгъым къызэриуагъэм-кйэ, псауныгъэр къэгъухъумэгъ-ным фэгъэхьыгъэ форумэу 2015-рэ илъэсым щылэщтым мы лъэныкъомкйэ щыклагъэу щылэхэр дэгъэзыжыгъээнхэм фэгъэхьыгъэу цыфхэм яшлэш-хэр рахьыллэщтых.

«Доступная среда» зыфило-рэ программэм ехьыллагъэу къэгущылагъ Чыплэ къутамэм итхьамэтэгъоу Анатолий Ле-люк. Ащ къызэриуагъэмкйэ, УФ-м и Президент иунашъо-хэр зэрагъэцаклэхэрэр ауплэ-клухэзэ, сэкъатныгъэ зилэ цыф-

Непэ цыф чанхэр тищыклагъэх. Унашъоу респуб-ликэи зэрэ Урысыеуи щаштэхэрэр къагурылоу, ахэм язэшлохынкйэ амал пстэури агъэфедэу ныб-жыкйэхэр щылэнхэ фае.

хэм залуагъэклагъ, упчлэхэр аратыгъэх, ахэр ягуэсэхэу къа-лэм ичлэплэхэр къаклухъагъэх. Къызэрэчлэныгъэмкйэ, сэкъа-тныгъэ зилэхэм, нахьыбэрэмкйэ, Иоф зыкламышлэрэр ялофшлэлэ нэсынхэу амал зэрамылэр ары.

Иофыгъоу къыхагъэщыгъэхэр хэбзэ програмхэм анагъэсыгъэх. Ахэм ащыщхэри зэшлохыгъэ хъугъэх.

«Социальнэ таксиим» икьу-лыкьу зэхэщэгъэныр Иофшлэ-нымкйэ ыкйи социальнэ хэ-хьоныгъэмкйэ Министерствэм фагъэзагъ. Сэкъатныгъэ зилэ

цыфхэр ащ илъэсыбэ хъугъэу ежэх.

— Тэ тиреспубликэ имы-закъоу, зэрэ Урысыеуи сэ-къатныгъэ зилэхэр пэрыохъун-чъэу зеклонхэмкйэ ыкйи ахэм Иоф ашлэнэу амал ялэнымкйэ щыклагъэу щылэхэр къыдилы-тэхи УФ-м и Президент унашъо-ышыгъ программэу «Доступ-ная среда» зыфилоэрэ 2020-рэ илъэсым нэс лыгъэкло-

тэгъэнэу, — къылуагъ Анато-лий Лелюк.

«Гъэсэнэгъэмрэ культу-рэмрэ лъэпкъ зэфэдэны-гъэм ыльапс» зыфилоэрэ лъэ-ныкъомкйэ къэгущылагъ Вла-димир Путиным ицыхъэшлэгъоу Алексей Стальноир. Гъэсэнэгъэмрэ наукэмрэ альэныкъо-клэ къэралыгъо политикэр гъэ-цэклагъэ зэрэхьурэм ехьыллэгъэ Унашъоу УФ-м и Президент къыдигъэкйыгъэм фэгъэхьыгъагъ ащ ипсальэ. Ащкйэ щыклагъэхэм Стальноир къащыуцугъ. Гущылэм пае, ащ къызэриуагъэмкйэ, клэлэцылкыу лыгыплэхэм клонхэу чэзыум хэтхэр электроннэ шыклэм тетэу, яунэ исхэу чэ-зыум рыклорэр ашлэн альэкйи-нэу амал ялэу мызэу, мытлоу къалуагъ. Ау Путиным ицыхъэ-шлэгъу къызэриуагъэмкйэ, ны-тыхэр чэзыум зэрежэщтхэ уахътэр ашлэн альэкйэрэп, Иоф-шлэлэ зыщылыхъушт уахъ-тэр къагурылорэп. Ны-тыхэм япсэуплэ зэблахъумэ, нэмыкй

рэ унэхэр нахьышлу ашлынхэ альэкйыщтэу къэзылуагъэр про-цент 16-р ары. Процент 47-м илъэс 16 — 25-м зэ зэблахъун альэкйыщт.

Ащ пыдзагъэу Коноваловам къылоутагъ Тэхьутэмыкьое рай-оным «Народнэ фронтым» Ио-фэу щыллагъэр.

Унэ зэтетхэм ачлэхсхэм мы аужырэ мэээ заулэм яунэ ика-питальнэ гъэцэклэжыын пэлу-хъащт ахьщэр алахэу рагъэ-жъагъ. Ащ цыфхэм бырсыр-шхо къахильхъагъ. Непэ къы-зынэсыгъэми къагурымылорэр бэ. А лъэныкъомкйэ цыфхэм икьу фэдизэу Иоф адамышла-гъэу Нина Коноваловам ыльы-тагъ. Капитальнэ гъэцэклэжыы-ным Иофыгъохэм яхьыллагъэу цыфхэм нахьыбэрэ адэгущы-лэнхэ фэягъэу, телевидениеи къыгъэлэгъон ыкйи гъэзет-хэм къатхын фэягъэу ащ къы-луагъ. Мы Иофыгъом ехьыллэ-гъэ республикэ программэм джыри Иоф дэшлэгъэн фаеу

«Социальнэ таксиим» икьулыкьу зэхэщэгъэныр Иофшлэнымкйэ ыкйи социальнэ хэхьоныгъэмкйэ Министерствэм фагъэзагъ. Сэкъатныгъэ зилэ цыфхэр ащ илъэсыбэ хъугъэу ежэх.

клэлэцылкыу лыгыплэм ичэзыу зыхатхэнэу амал ялэп. Уплэ-клунхэм къызэрагъэлэгъэуа-гъэмкйэ, зигъом чыплэ клэлэ-цылкыу лыгыплэм щызыгъоты-рэр процент 20-р ары нылэп.

Апшъэрэ еджаплэхэм бюд-жет чыплэу ялэхэр нахьы-бэ хъухэрэп, ыпкйэ хэлэу зэрагъэгъотырэ сэнэхъатхэр, нахьыбэрэмкйэ, экономикэр ыкйи юриспруденциер арых. Стальноим къызэриуагъэмкйэ, апшъэрэ еджаплэхэр техниче-скэу зэрэзэтэгъэпсыхъагъэ-хэм уггъэразэрэп.

ЕГЭ-м фэгъэхьыгъэу къы-зэриуагъэмкйэ, зэупчлэгъэхэм япроцент 60-м ащ ишлуа-

Коноваловар зипэщэ купым ыльытагъ.

Иофыгъохэм яджэуапэу зэ-хэсыгъом къыщыгушчылагъ АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатэу **МЫРЗЭ Джанбэч.**

«Шъыпкъагъэ зыхэлъ ыкйи шлуагъэ къэзытырэ эконо-микэм» ехьыллагъэу Елена **КУДРЯВЦЕВАР** къэгущы-лагъ. Ащ къыклэлыкьлоу «Об-ществэмрэ хабзэмрэ» зыфило-рэ лъэныкъомкйэ Иофэу ашла-гъэм къытегушчылагъ **ЩЫЩЭ Люсинэ.** Ахэр «Егъэшлэрэ ма-шлом», цыфхэр зыгъэгумэкйы-хэр ОСАГО-м, клэлэцылкхэр еджаплэм зэрэрачалэхэрэм афэгъэхьыгъагъэх.

АР-м и Премьер-минист-рэу КЪУМПЫЛ Мурат къызэ-гушчылэм зэхэсыгъом къыща-лэтыгъэ Иофыгъохэм зэккйи анэсыгъ, къызэхифыгъэх.

— Апэрэу «Народнэ фрон-тым» изэхэсыгъо непэ сы-хэлажэ, сигуапэу Иофшлэкло купхэм япашэхэм къалуагъэ-хэм сядэлугъ, — къылуагъ Къумпыл Мурат. — УФ-м и Президентэу Путиным «имай-скэ унашъохэр» лэжъапкйэм икьэлэтын закъо ехьыллагъэу цыфхэм къашлошъ. Ау ахэр лъэныкъуабэм анэсых. Ахэм ягъэцэклэн ренэу тинэплэгъу ит, социальнэ программэм пэ-лухъэрэ ахьщэм хэтэгъахъо, Ио-фыгъоу зэшлотхырэри бэ, ау джыри зэшлохыгъэн фаеу къа-нэрэр маклэп.

Непэ цыф чанхэр тищыкла-гъэх. Унашъоу республикэи зэрэ Урысыеуи щаштэхэрэр къагурылоу, ахэм язэшлохынкйэ амал пстэури агъэфедэу ныб-жыкйэхэр щылэнхэ фае.

Цыфхэм ящылэкйэ-псэуклэ къэзыгъэпсынклэрэ Иофтхьа-бзэхэу республикэм щызэ-шлуаххэрэм къащегъэжъагъэу зэккйэ зэхэсыгъом къыщалэты-гъэ Иофыгъохэм Премьерым джэуап къаритыжыгъ, ишлэш къариллолагъ. АР-м и Прави-тельствоэ ышлэрэм, джыри ышлэн фаехэм къащыуцугъ.

СИХЪУ Гоцнагъу.

Сурэтыр зэхэсыгъом къы-щытырахыгъ.

Лыхъужъыр яхъаклагъ

Хэгъэгум и Лыхъужьхэм я Мафэ фэгъэхьыгъэ зэхыхъэ Адыгэкъалэ иящэнэрэ гурыт еджаплэ бэмышлэу шызэхашэгъагъ.

Ащ ехьулэу клэпэджаклохэм хьаклэшхо кьафэклогьагъ — Теуцожь районымклэ Лъэустэн-хьаблэ иклэлэ плугъэу, Хэгъэгъу зэохсом плыгъэшхо шыезы-хьагъэу, Шытхьум иорден исте-пенищ къызфагъэшъошагъэу, непэ Краснодар шыпсэурэ Ко-шаков Григорий Михаил ыкьор ары (мыр адыгэ клал, ыцлэр Махьмуд, Гошэкьо Мыхьутарэ ыкьу).

Адъягкьалэ къэкӀоным ыпкӀэ ар Краснодар ичӀыпӀэ зэфшъхьафхэмӀ арагъӀблэгъагъ, ау тыгъэгъазэм и 12-м зыныбжӀ илъӀэс 95-рӀэ хъугъӀ лыхъужьӀу зыпсауныгъӀэ мыхъӀэтшхор ахэм ащыц горӀэмӀ кӀошъугъӀэп.

— Мыш тэдэж сэкожым фэдэу сыкэклуаг, — кызысым кылуаг Гоцэкко Махмуд. — Адыгеир, Лъэустэнхаблэ силъэныкко класэх. Укызышыхугъэу, узщанлугъэр егъашлэм пшыгъупшэщтэп. Ащ нахъ лэшлэи, плъапли чылэл. Мы лъэныкком кызызгыазэк-лэ, нахъ сыкыатхъэ, склуачлэ кыхыхэхь, синэлосэ цыфхэм салоклэ, клэлэгъур сыгу кэк-кыкыбэ, кыытклэхуыбэхэрэр селъэгъух сагъэгъушлэ, сыкыа-гъэклэхъуи кысысэхъу.

Къалэ администрацием Го-
щэкъом шыпэгъоклыгъэх Адыгэ-
къалэ имэрэу Хьатэгъу Нал-
бий, народнэ депутатхэм я Совет
итхьаматэу Лыхьэсэ Юрэ,
ветеранхэм я Совет итхьама-
тэу Джэндар Мосэ, заом иве-
теранхэу Изшыинэ Сэфэрбий,
Чэтыжь Исмахьылэ, Кочик-Оглы
Борисэ, нэмыкълхэри.

Үлсүр, номынхори.

Үяңэрэ гурыт еджаплэм кыизэсыхэм, ащ ипашэу Напцэкэ Адамэ апэ итэу кыггагхээр алыгхэу эклэри хыкклэм пэгьоклыгэх. МэфэкI зыхахьэр пэублэ псэлъэ клэклыкIэ кыизэлуйхыг кыалэм иветеранхэм я Совет итхьаматэу Джэндр Мосэ. Апэ администрაციэм, народнэ депутатхэм, заомрэ лофшэнымрэ яветеранхэм, еджаплэм иклэлэегаджэхэм, иклэлэеджакохэм, кы-

лэдэсхэм ацлэкэ шүфэс сэл
лам лыхъужьым ац рихыгь,
шюу, дэгъу, дахэу шылэр кы-
дэхъунэу, псауныгъэ пытэ илэ-
нэу фэлъэлуагь. Ащ ыуж клэлэ-
еджаклохэм клэлэу кьафилотагь
Хэгъэгум и Лыхъужьхэм я Ма-
фэ тарихъэу пылпыр, пачы-
хъэу Ятлонэрэ Екаторинэ кы-
шгъегъагъэу хагъэунэфыклэу
зэрэщытыгъэр, Совет хабзэр
кызыдахым зэрагъэуцужьы-
гъагъэр, 2007-рэ илъэсым зэ-
ррагъэжъэжыгъэр.

— Тийэралыгыг Советскэ Союзым, Урысые Федерацием и Лыхъужьхэр, ытхьуцлэ аплэхэр кээзылэжыгыэхэр шагыашлох, шалытэх, — кылыагь М. Джэндэрэм. — Ахэм ашыц непэ тыхьаклэу, тичыплэгьоу Гошэкьо Махьмуд. Джарь Хэгьэу зеошом и Лыхъужь адыгэхэр зорелжэхэрэ.

Ащ ыуж гушылар ыштагъ мы
лофым изэхэщэн клэщакло фэ-
хъугъэу, Адыгэкълэ имэрэу
Хьатэгъу Налбий.

— Непэ тихьаклэу Гоцэкьо

Махьмудэ зэошом лыхужу-
ныгъэу шыззрихьагъэм, пый
мэхъаджэр зэхэкътэгъэным-
кӀэ ыпсэ емыблэжъу ишуга-
гъэ кызыэригъэкӀуагъэм фэш-
имыфашуашэ чылӀ. Совет-
скы Союзым и Лыхужуэу
АдыгеимкӀэ тилэхэм ар ясаты-
рэ хэт. Ахэр ары мамырныгъэ
тилэу тыпсэун амал тзыгъэ-
гъотыгъэхэр, — кышчиуга
ащ ипсалэ. — Тиветеранхэм
афэмьшлӀахъэ чылӀ. Зауи,
гъэблэшхохэри апӀэкӀкыг, нэ-
мыц техакӀохэр зышыхушӀэ-
гъэх, зрапхъогъэ кӀэралыгъор
ахэр ары зыпкӀ изыгъэуцо-
жыгъэхэр. Агыгъын ялагӀэ,
ашхыштыр икӀуыштыгӀэп, а

*Іэшъынэ Сэфэрбий кІэлэкІэ дэддзу заом иماشІо
пэхъагъэхэм ащыцызгъ, Гоццкьо Махъмудэ игъусэу
2010-рэ илгъэсым ТекІоныгъэм и Параддзу Москва
щыІагъэм рагъэблэгъэгъагъэх.*

кыызэкIагуагъэхэп, агу агъ-
кIодыгъэп, щыIэкIэ нэфынэр
тфагъэпсыгъ.

— Джи нэпэ тэ тызшыклэрэ
щылэп, — лыгьэкютагь Хьа-
тэгьум ипсалээ. — Кытфэ-
нэжыгьгэр дэгьоу теджэныр,
тылэхьэныр, тикьэралыгьо иба-
иныгьэ хэдгьэхьоныр, тина-
хьыжьхэр дгьэлэплэнхэр, ахэм
ялгьагьо тырыкьоныр ары. Ащ
фэш! шьо, тиклэлэеджаклохэм,

ишкылгъэ амалхэр зэкӀэ шъуилэх. Тышъущэгугъы тинеушрэ мафэ жьугъэдэхэнэу, тиквалэ нахь бай, клэракӀэ шъушынэу. Мы тыхакӀэ лъапӀэу Гошкьо Махьмудэ фэдэхэм джы бэрэ уалукӀэжьыштӀеп. Сыда плӀмэ Советскэ Союзым и Плыхъужьхэр аныхь меклагӀэх. Щытхьум иорден ильэгепӀищ илэу Махьмудэ нэмькӀэу Адыгым илэр зы нэбгыр. Джащ фэдэ лыхъужь непэ кытхэсыр. ШъушӀэнэм пай: икьоджэ гуспэу Лъэустэнхьаблэ, илӀэс зүүлӀэкӀэ үзӀклӀэбэжьмэ, мы-

рабгъу пыир тельэу тидзэкълл-хэм машлор къатырипхъанклэ-щтыгъ. Ау ащ пae къымыгъa-нэу 1944-рэ илъэсым ибэдзэ-огъу мазэ и 30-м адыгъ клa-лэм паромымклэ гъогогъуйрэ тидзэкълл 50, ахэм ясыхэр, пушкэхэр, щэ-гынхэр псыхъом зупырищыгагъэх.

1945-рэ ильэсэм ишылэ ма-
зэ и 13-м псэуплэу Войшинь-
скэ дэжккэ лагымэр бэу зы-
щычальхьэгээ шьофым, пным
мэшлуашэр кытырипхьанклэ-
зэ, изакбоу ихы танк лагы-
митфэрэ лъэсыдзэ лагымим-

Псыхъоу Вислэ иадырабгъу пыир телъэу тидзэ-
кIолIхэм машIор къатыринхъанкIэцтыгъ. Ау ац
нае къымыгъанэу 1944-рэ илъэсым ибэдзэогъу мазэ
и 30-м адыгэ кIалэм паромымкIэ гъогогъуийрэ ти-
дзэкIолI 50, ахэм яшыхэр, нушкэхэр, цэ-гынхэр
псыхъом зэпырищыгъагъэх.

жъобгъу шыфагъэуцугъ. Утэ-
гъэляпIэ Махъмуд, шъхьащэ
пфэтэшIы. Бэрэ ташъхьагъ
уитынэу тыпфэляlo.

А гуушлэ фабэхэр рилохэзэ, тыгьёгазэм и 12-м ыныбжь илъяс 95-рэ зэрэхьугьэм фэшл фэгушлуагь, шуфэс тхылпыр, нэлэеплэ шуухафтыныр ритыгьэх.

Зэклэ зажэщтыгъэхэ пыху-
жым гушылэр нэсыг. Ар мы-
гулэу, адыгэбзэ кьабзэклэ мэ-
фэклэ зэхэхэм кьеклолагъэ-
хэм кьафилогатъ зэо гъогоу
ыклогъэр зыфэдэр, бгъэхэлъ-
хэ лъаплэхэр кызыклары-
гъэхэр. 1939-рэ илъэсым дзэм
кьулыкъу шыхынэу ачаг. Фин
заоми хэлэжыг. Бэрэ пэмы-

пшырэ кыгыотхи, кыыхи-
хи, ыгыэклодыгъэх, упхырыкы-
нэу гыгу шафиши, шхончэо
дзэккылхэр ригъэкыуагъэх. Ащ
фэш! Щытхыпм иорденэу ятло-
нэр лъагналэр зилэр кыфа-
гъэшшоагъ.

1945-рэ илгэсым имэлыл-
фэгү мазэ и 17. Пым губ-
гьо гьогоу танкхэр зэрыкло-
щтыр лагымэмэхмкэ кызэхи-
дыхагьау тидзэхэр ыгакло-
хэрэп, шофым ихэхэрэм шэр
кватырпхьанклэ. Мыши адыгэ
клалэм лыггэ шызэрихьагь.
Ыпсэ емыблэжьау танк лагымэ
37-рэ, лгэсыдзэ лагымэ
18 чыгум кыыхихи, ыгэклоды-
ггэх, танкхэм гьогур кафы-
зэлуихыгь. Ащ фэшл СССР-м
и Апшээрэ Совет и Прези-
диум иунашкклэ 1945-рэ илгэ-
сым ижоныгьоклэ мазэ и
31-м Щытхум иорденэу апэрэ
лгэаплэ зилэр кыратыгь.

Мафэки зэхэхэм Гошэкьо Махьмудэ фэгэыхьгыэ гушылэ фабэхэр кышцилаугэх народнэ депутатхэм я Совет итхьаматэу Лыхэсэ Юрэ: «Тызэрэплыклагэр тигуапэ, тыцэлэфэ ар тшыгыупшэнэп. Сэри, тидепутатхэми, зэккэ тикхэлэдэхэм ацлэки «тхьаегэгэпсэу» осолэ ухытэ кышхэбгьэкли укыызэрэтхэхьагьэм фэшл. Тиклэлэджаклохэр бгэгушлуагэх, кьафэлпотагэхэр ашыгыупшэштэп. Опсэу, отхьэж».

Заом ивтеранхэу лэшыньнэ Сэфэрбий, Чэтыж Исмахыли, Кочик-Оглы Бориси янахыж дэклэлл лыхужь зэрэрыгушохэрэр кылауаг. Ежхэри а лыгыгчэе заом хэлэбгыгэх, тирайон нэмыц теахлэхэр изыфыжыггэхэм ахэтыггэх. лэшыньнэ Сэфэрбий клэлэклэ дэдэу заом имашло пэхыггэхэм ашышыг, Гошэ-кыо Махымудэ игуэсуэ 2010-рэ илэысьнэ Теклюнгэм и Парадэу Москва шыаггэм раггэблэггэбгыггэх. Ахэми заом илэхъан кынэу альэгуггэр клэлэеджаклэхэм кыафалотаг, дэгьюу еджэнхэу, кыалэм хэ-хьоныггэ раггэшыньнэу кыаф-лэулауаггэх.

— Укызырэтфэклаугэр, тиклэеджаклохэм узэралуклагэр тиеджалэ итарихь хэһашт, — иклэхым Гошэкьо Махьмудэ зыфигъазэээ рилуагъ ящэнэрэ еджалэм идиректорэу Напцэкьо Адамэ. — Тхьауегъэпсэу, Тхэм бэгъашлэ уеш.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

2014-рѣ ильѣсѣм тыгъѣгъа-
зѣм и 16-м республикѣ гъѣ-
зѣтхѣу «Адыгѣ макъѣмрѣ»
«Советскѣ Адыгеимрѣ» ягъѣ-
зѣтеджѣхѣм апаѣ «телефон зѣ-
пхыиѣзѣ занклѣ» дашыгъагъ
Пенсиѣхѣмклѣ фондѣм и Къу-
тамѣу Адыгѣ Республикѣм шы-
лѣм ипашѣу, Къѣралыгъѣ Со-
ветѣм — Хасѣм иѣпутатѣу
Къулѣ Аскѣрбый. Республикѣм
шыпсѣуѣхѣрѣм амал ялагъ зан-
клѣу А. Къулѣм къыфѣитеон-
хѣшъ, ыгъѣгъумѣкълѣхѣрѣу упчѣлѣмѣ
яджѣуапхѣрѣ рагъѣотылѣжъынхѣу.
Къѣлогъѣн фѣѣ зѣклѣми афѣ-
чѣфѣу зѣралѣгъѣокълѣгъѣр, джѣ-
уапхѣрѣ лупклѣу зѣрарѣтыжъыгъѣ-
хѣр, ильѣсѣкълѣу къѣкторѣм пѣѣ
зѣклѣми зѣрафѣгушлѣгъѣр.

Пенсиехэр ятыгэнхэм ехы-
лэггэ юфыгыохэр нахьыбэрэ
зытегушылэхэрэмэ үкли зигго
дэдэу Адыгеим шыггэпсыгэмэ
ашышых, сыда плөмэ цыф-
хэм янахьыбэм яшлоиггоны-
гэмэ ар альэлэсы, матери-
альнэ зыпкитыныггэ шылакэ
ялэным исоциальнэ шэс шьхья-
лэв шыт.

— Илээс 20
ыныбжэу сил
лагээ. Зылыгы-
жыыштыр имы-
жэу кызырэна-
гээм ыкли ифэлэ-фашлэ-
хэр зэрээсэхээрэм пае
сиклэлэцлыкыл пособие
кыраты. Сэ кыбет-
хагэу ар кыалыхын
слээкышта? Джи сэ юф
сэмышлэфэклэ зы мэфэ
стажи сил илагэп...

Шымылэжэ уишхьэгүүсэу
страховой стаж зымылаггэм
ыкылоф ымышлэу зидунай
зыхьыбогыгэм кыкыльыгъэ
кэлэцэцкылым ыныбжэ ильэс 14
охуэфэккэ ифэлэ-фашлэхэр зэ-
зыхьэхэрэм зылыгыжыштыр
зэрымилэжым тельытэгъэ
пенсие фагъуцуу.

 — Лэжяпкэ
имыгүсэу зы-
гээпсэфыгъо
пальэхэр бэрэ сэ
алысхынхэ фаеу
мэхү. Пенсиеу

ЛэжьяпкӀэ имыгусэу отпук
узыщыӀэггэ пӀальэм страховой
гынхэр кыпфыхалытагӀэхэп
ыкӀи пӀыхӀэ тельтыггэ сче-
гым тынхэр рагӀыгагӀэхэп.
Джащ фӀэдэу пенсиемкӀэ фи-
гыныггэу уӀӀэхэр агӀэунэфы-
кӀэ зыхыкӀэ, зызыбгӀэпсфыгӀэ
пӀальэхэр страховой стажым
халытӀэхэрӀэп. АрышӀ, лэжьяп-
кӀэ зымыгусэ зыгӀэпсфыгӀы
пӀальэхэр нахыбэрэ бгӀэфе-
дӀэх кӀэс пенсиер нах мӀ-
кӀэшт.

 — 2015-рэ илээсым ишылэ мазэ и 1-м кышчуублагалзу пенсиехэр кызыралытыэхэрэ шыкклэм зэхэгэууаклэу илэр агэфедэ. Кысанло сшонгбу сүд фэдэ пенсия сфагэууштыр ыкли сыда ар кызыыхахыштыр?

Джэуап: 2015-рэ ильэсым ишылэ мазэ и 1-м кышшыуб-лагъэу «loфшлэнымклэ пенсие» шыфалочтыгъэр зэрахъоклыгъыкы пенсие формулаклэм тетэу пенсиехэр агъэуцух.

2015-рэ ильэсым ишылэ мазэ
и 1-м юфшэнымкӀэ ныбжьым
тэлытэтгэ пенсием, сэкъат-
ныгъэм пае пенсием ыкӀи зылы-
гъыжыштыр зрямылэным пае
пенсием ачыпӀэкӀэ кыкӀэлъы-
кӀорэ пенсиехэр агъэуцух: ныб-
жьым тэлытэтгэ страховой
пенсиер, сэкъатныгъэ зэрилэм
пае пенсиер, зылыгъыжыштыр
зэрымӀэжыым пае пенсиер.

Пенсиеу агъэуцущтымклэ
мэхьанэ шъхьалэ зигъу щыт
хэр:

— официалнэу цыфым кы-
ратыгэ лэжыапкэр зыфэди-
выр;

— зэпымыугъэ страховоу
стажэу илэр;

— пенсием зыклорэ ныб-
жыр (ыныбжь кызырэсыгъэм
пыпытэу арегъэгъэуца е нахь
класэ ышлызэ пенсием макъа);

— 2000-рз ильэ-
сым нэс Урысы-
ем сыщыпсэугъ,
кӀэлэцӀыкӀуи 5 сӀ.
Америкэми сыщыпсэ-
угъ. Сэ ренэу предприни-
матель лошӀэнэм сы-
пыльыгъ, ильэсым игъэ-
мафэ силрэ сэрырэ Уры-

**сыем тыкэкложыгы, сэ
урысые гражданствэ сі,
2015-рэ ильэсым игьэт-
халэ сыныбжэ ильэс
55-рэ мэхъу. Урысыем
пенсие кыщысатыным
сыщыгугын слэккышта?**

Джеуап: Илъэс 50 зыныбжым джы агъэфедэрэ хэбзэгъуэуцгъэмкIэ нахь пасэу IофшIэнымкIэ пенсие фагъэуцун альэкIышт кIэлэцIыкIуитфэнахьыбэ бзылфыгъэм кыфархуьгъэмэ ыкIи аныбж илъэси 8 охуьфэкIэ ыпIугъэхэмэ, страховой стажэу илэр илъэс 15-м кышчымыкIэмэ. ЗыцIэ къеслогъэ шапхъэхэм ащыцIорэ о уилэхэм къашакIэмэ, страховой пенсие пфагъэуцуным ифитыныгъэ уилэп, Федеральнэ хэбзэгъуэуцгъакIэу «О страховых пенсиях по достижении 55 лет» зыфилоу номерэу 400-ФЗ зытетуэ 2013-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 28-м аштагъэм ишапхъэхэм атегъэпсыкIыгъэу страховой стажэу уилэр илъэси 6-м кышчымыкIэ-мэ ыкIи нэгырэ тельныт коэффициентыр 6,6-м нахь мымакIэмэ, пенсие пфагъэуцущт.

— Ны (унэгъо)
мылкъум
ехьылэгъэ про-
граммэр 2016-рэ
ильэсым ыуж
лъагъэкӀотэщта?

Джэуап: Кӳачӳ зилӳ хӳбзз-
тӳуцугӳм тӳтӳ тӳ лӳф тӳшӳ.
Ащ зӳрлгӳнӳфӳрӳмкӳлӳ, нӳ (унӳ-
гӳ) мӳлӳкӳ ӳтӳгӳнӳм ифӳ-
гӳнӳгӳлӳ илӳ унӳгӳу 2016-рӳ
лӳлӳсӳм ицӳлӳ мӳз и 10-м
нӳсӳфӳклӳ лӳлӳнӳрӳ е ащ кӳы-
клӳлӳкӳлӳрӳ сабӳлӳ кӳызыфӳхӳу-
гӳм. Нӳ (унӳгӳ) мӳлӳкӳм лӳлӳ-
лӳлӳ гӳнӳнӳфӳгӳ илӳв шӳлӳлӳ.

ЗыгорэкӀэ хэбзэгъэуцугъэм
зэхъоклыныгъэхэр фэхъухэмэ,
къэбарлгыгъэлэс амалхэмкӀэ тэ
зекӀэми макъэ ядгъэлүшт.

**— Непэ, гьомы-
лапхьэхэри,
коммунальнэ
фэлэ-фашлэхэри
зэрадыхэтхэу,
зэклэ уасэхэм кьахэхьо.
Кьаплэ тшлөигьуагь —
2015-рэ илэсынэ пенси-
ехэм кьахэхьошта?**

Джэуап: Урысые Федерацием и Президент кӀэтхагъ Федеральнэ законэу «Урысые Феде-

рацием Пенсиехэмклэ 2015-рэ ильэсымклэ ыкйи агъэнэфэрэ палъэу 2016 — 2017-рэ ильэс-хэмклэ ибюджет ехыллагъ» зыфилорэм. 2015-рэ ильэсым алэрэу страховый пенсиер, формулаклэм тетэу коэффициентым уасэу илэр кыдалытэзэ, пенсиер агъэнэфэшт. 2015-рэ ильэсым ищылэ мазэ и 1-м ехуэллэу ар сомэ 64,1-рэ мэху. Пенсиехэмклэ фондым ибюджет кыи-щыдалытагъ 2015-рэ ильэсым мзэаеи и 1-м коэффициентыр проценти 7,5-у индексация зашыклэ ащ хъарджэу кытыштыр. Арэу щытми, пенсиехэр индексация ашыштых 2014-рэ ильэсым потребительскэ уасэхэм кьазэрэхэхьогъэгъэ шьыпкьэм тегъапсыкыгъэу.

Зэмыхюклэу гъэпсыгъэ тынхэр 2015-рэ илъэсым мэзаем и 1-м индексацие ашыщтых 2014-рэ илъэсым потреби-тельскэу уасэхэм къазэрэх-хьогъэгъэ шыклэм тегъэпсы-кыгъэу.

2015-рэ ильэсым имэлыль-
фэгүү и 1-м социальнэ пен-
сиехэр индексация ашлыштых
пенсионерыр псэун ыльэкыным
фэш ахың анахь макэу ишы-
клэгъэштыр зыфэдиизым индек-
сэу агъэнэфагъэм тегъэпсы-
кыльгъэу. Ар процент 11,9-м нахь
мэклэштэп.

Пенсиехэмкӓ фондыв
2015-рэ ильэсым ибюджет зэ-
ригънафэрэм тетэу 2015-рэ
ильэсым имэпыльфэгъу и 1-м
мазэ кьэс аратырэ ахьщэ ты-
ны (ЕДВ-р) проценти 5,5-у ин-
дексация ашӓшт.

— 1985-рз
илтэсым кѳу-
лыкѳур Мые-
кѳуапэ сѳихѳынэу
кѳагѳэкложыгѳэгѳэ
дзэ кѳулыкѳулэм сѳи-
шѳуэ, сѳитрудовой книжкэ
дэтѳагѳэ дзэ кѳулыкѳу-
шлэм сѳызѳирѳхѳэгѳусѳэр.
Пенсиехэмклэ фондым
Гѳэлорышлэлэу Мыекѳуа-
пэ дэтѳым кѳыщысалуагѳэ
сишѳхѳэгѳусэ тѳиди
кѳызѳэрѳщидэсклѳухагѳэр
кѳэзышышѳхатырэ справ-
кэ ясѳхѳылэн фаеу.
Сѳитѳхѳэгѳусэ ифѳэшьошэ
справкэ кѳыхыгѳэ, ау ар
слахѳырэп. Кѳызгурыгѳа-
лоба сѳызѳэрэзеклон фаер.

Джэуап: Федеральнэ хэбзэ-гяэуцугъэу «Урысыем лофшлэ-нымклэ ипенсиехэм яхыылагъ» зыфилоу номерэу 173-ФЗ зытэтэу 2001-рз ильэсым тыгъэ-гъазэм и 17-м къыдэкыгъэм ия 11-рэ статья ипунктхэу 2,1-м зэрагъэнафэрэмклэ, пстэуми афэдэу страховоу стажым хэ-хэ дзэ къулыкъушлэхэм ягъу-сэхэу дзэ къулыкъур контракт шлыкэм тетэу лофшлэн къызы-щыгъотыгъуаеу щыт чыплэхэм зэрацахыгъэр, ау ильэси 5-м нахъ мыбзэ ар страховоу ста-жым халыгътэ.

Пенсионхэмжлэ фондм и Административнэ регламент ия 77-рэ пункт зэригэнафэрэмжлэ, цыфхэм пенсие афэгэуцуугэ-ным фэшл лъэлү тхылъхэр алы-хыгэнхэм ыкли тхыгэнхэм ехыллэгэ кээралыгэ фэлэ-фашлэ УФ-м псауныгээр кэ-ухүмэгээнмыклэ ыкли соци-

альнэ хэхьоныгэмклэ и Министерствэ номерэу 1521 зытетуу 2012-рэ илхэсын тыгызгазем и 12-м кыдыгьэкльгьэм кызырилорэмклэ, дээ кыулыкүшлэхэм яшхьэгьүсэхэр ягьүсэхуу дээ кыулыкүр loфшэн кызызыгьотын умылэкльыштмн зэрэхакьыгьэр кьуушыкьатыжыгьэным фэш дээ частьхэм, дээ комиссариатхэм формэ гьэнэфагьэм — гуадзэу N 4-м тетуу — кьалакхн фэе.

 — Пенсииер чыфэт учреждениемкӓз кытаты. Ащ пае тшӓмэ тшӓиӓгуагь 2015-рэ ильэсым ищылэ мазэ тефэрэ пенсииер кызылгӓгӓэлэсыштыр.

Джэуап: Урысые Федерацием Пенсиехэмклэ ифонд и Правление пенсиехэр альвызыгэлэсыхэрэ организациехэм ипалъэм ехьулъу ятыгъэнхэм фэшл ахьщэр зэральагъэлэсышт шыкълэм ехьыллэгъэ унашъо ышыгы. 2015-рэ илъэсым ищылэ мазэ тельтыгъэ пенсиехэри, социальнэ тынхэри члыфэт учреждениехэм 2014-рэ илъэсым итыгъэгъазэ альагъэлэсыщтых. Арышш, зэклэри игъом кышыу-лүклэшт.

— Сыпенсионер. Пенсиер Мыекбуапз кыысаты, loфшлэнымкiэ стажышхо си. Хэбзэгэуцугъаклэу аштагэм тегэпсыкыгыэу loфшлэнымкiэ стажэу сиэр кыдылтытээ си-пенсие хэллэжжыштха?

Джэуап: Клуачлэ зилэ хэбзэгэуцугьэм тегьэпсыкыгьэу лэжьэпклэ анэхь иным ыкли стаж анэхь инэу процент 75-м атегьэпсыкыгьэу пенсиер пфагьэуцугь. Федеральнэ хэбзэгэуцугьэу «Страховой пенсиехэм яхьылагла» зыфилоу номерэу 400-ФЗ зытетэу 2013-рэ ильэсым тыгьэгьазэм и 12-м аштагьэм ыкли 2015-рэ ильэсым ищылэ мазэ и 1-м клуачлэ зилэ хьуштым лофшлэнымклэ стажыр кьыдалытгэзэ афагьэуцугьэу пенсиехэр кьэлъытэжьыгьэнхэу ыгьэнафэрэп. Ау хэсэгьэунэфыкы 2015-рэ ильэсым имэзае и 1-м страховой пенсиехэр процент 7,5-у индексавэ ашлынхэу зрагьэнафэгьэр.

— Пшэзшэ-
жыиты сн.
Яцэнэрэ сабы-
ир кхэхунзэ
сежэ. Зэхэтхыгэз
яцэнэрэ сабай унагьом
кызыхухьэклэ, регио-
нальнэ ны мылькы кха-
ратыштэу. Ац пае сыда
ишыклагэр?

Джэуап: Адыгэ Республикэм и Законэу «Унагъор, ныр, тыр, кӀэлэцӀыкӀур къэухъумэгъэнхэм ехылаӀагъ» зыфилоу 1994-рэ илӀэсым Ионьгым и 28-м аштагъэм республикэ бюджетым кыхагъэкӀызе лӀфыгъабэ зилӀэ унагъохэм афагъэуцу зэтыгъо ахъщэ тынэу сомэ 5000 ящэ-нэрэ сабыир 2012-рэ илӀэсым ишылӀэ мазэ и 1-м ыуж къэхъу-гъэм е ыужыкӀэ къэхъугъэхэм (аплужынынэу алахыгъэм) апае. Ащ фэдэ амал ыпэкӀэ умыгъэ-федэгъагъэмэ, узышыпсэурэ чӀыплэм цӀыфхэр социальнэу ухъумэгъэнхэмкӀэ къулыкӀоу шылэм зыфӀбгъэзэн фӀае.

**Къэзытхыжыгъэр
СЭХЪУТЭ Нурбый.**

Сурэтхэм арытхэр: Ахэ-
джэо Мурат; Муратэ илоф-
шлэгъухэр игъусэхэу Текло-
ныгъэм и Мафэклэ Крас-
нодар краим и ветеранхэм
афэгъушлэ.

КЪОДЖЭ ШЫПАКИ

Чыгум ешлушлэрэм гухахъо ешхыжъы

Чыгум нахъ баиныгъэшхо шымылэу плытэн плэкышт. Ары цыфыр шылэ зыхъугъэм кышчыублагъэу чыгури, ащ ичышъхъэшхо ыкйи ичычлэгъ баиныгъэхэри зыкызытэ-рахыхэрэри, зэо-банэхэр ащ кызыкызы-дихыхэрэри.

Нафэ, хэгъэгубэмэ чыгур ямак, афукъуреп, пшэхуалэ-хэр кыизэбэкыхэрэри ахэ-тых. Ахэм афэдэхэм чыгум осэшхо фашы, фэсакых, егу-гъух, ар зеришъуашэу агъэ-федэ, аналэ тетэу дэлажъэх. Чыгур бысымгощэ хьалэлым фэд, шлуагъэ хэлъэу зэккэ илэр цыфым кыритыным фэхьа-зыр, дэгъоу удэзекломэ, дэгъоу кыбдзэекложышт, илэм ана-хышлуккэ кыотэшт. Чыгур зима-ккэ ар егъэфедэ акылыгъэ фырилэу, зэккэ ишык-ла-гъэхэр регъэгъотых, кытын ылэкыштым зэрэхигъэхъо-штым тетэу дэлажъэ. Адэ тэ-ры? Къэралыгъо ыкйи унэе чы-гухэр тыхъоих. Тэрэзэу ахэм тадзеклуа, икыоу тэгъэфедэха?

Техникэм бэ елытыгъэр

Чыгур бысымыгъэ хэлъэу зымылэжъхэрэм алон агъоты, ушъхъагъу бэклае ашы, тех-никэ ямылэу ало. Ахэм афэ-дэ гушылэхэр зышлэрэмэ тех-никэр хъоу агъотыгъэккэ лоф ашлэштэп, кын зэрагъэлъ-гъужыштэп, шылэккэ псынклэр агуккэ къаштэ. Шыпккэ, гу-шылэгъу пшыхэмэ, тапэккэ гъэ-шлэгъонхэр ашлагъэхэу, гъэхъэ-

ккэ хъугъэ, ылъэпсэ шыпккэ-ккэ къеккы ышъхъапэ нэсэу зэхъокыгъэ. Арба «зэхъокы-ныгъэккэ» зыккэджагъэхэри. Хызмэтшлэлэхэр зылыгъыжын цылаклэм зытэхъэхэм нафэ ккэ-хъугъ лоф зышлэшъуштыри, зы-мышлэшъуштыри, кыизэтенэшты-ри, зэхэтэкъужыштыри.

Колхоз-совхозхэр зыщэлэ-хэм дэгъоу лоф зышлэрэри ло-фым емыгугъурэри зэхэфыгъо

хидзышт. Е ерагъэу, сыгу-сы-бгъэ плоу ушылэшт. Джары ар-мэухэм, ерыуаджэхэм зыкла-лорэр: «Зэхъокыныгъэ илъэс-ккэ» зэджагъэхэм тагъэунэ-хъугъ».

Тара нахышлур?

Цыфыгум тегъэфэгъуай. Ащ пае цыфым зэм кыилорэр ятлонэрэм кыиложырэп, зэм цылаклэм егыи, зэм щэтхъу, тапэккэ Совет хабзэр кылуы-штыгъ, джы ащ фэдэ шымыла-гъэу ело. Джащ тетэу игупшы-сэхэр, идунэеелпыккэхэр зэ-текых.

*Шыу Мэдинэ Афыпсыпэ щыщ, илъэс 80-м ыныбжъ
къехъугъ, ишъхъэгъусэу Бармэт идунай ыхъожъыгъ.
Мэдинэ Иофшлэккышху, зыгъэпсэфыныр кыллэжъы-
гъэм, общественнэ Иофшлэнхэм чанэу ахэлэжъэ,
Шансыгъэ къоджэ зэхэт псэуплэм иветеранхэм
ясовет итхъамэтэ гуадз.*

хъазырыгъ. Цыфхэр коллек-тив-коллективэу зэхэтхэу ла-жъэхэти, фэмыфхэр, гугъеми-лыныгъэ кызыхафэхэрэр ахэ-кылаклэштыгъэх, ащ фэдэу къа-хэщыштыгъэхэп. Джэпсалъэу шылагъэр зы: «Зыр зэккэмэ апай, зэккэри зым пай».

Социализмэм ыуж кыккы-гъэ нэмыккэ къэралыгъо гъэ-псыккэм хэгъэгур зытэхъэм, джэпсалъэм имэхъанэ нэмыккэ шыпккэ хъугъэ: «хэти ежъ

А плым сыдэуштэу уеушъыи-гъэм, ежъ ылорэм теккыштэп. Илъэс 50-м зыныбжъ шъхъа-дэккыгъэу зышлугъом елытэ зыгорэм ылыгын фаеу. Гек-тарныккэ хъурэ ихатэ зыхэ-мыхъагъэр бэшагъэ. Ащ щыц тлэккы амал зэрилэккэ шъхъэ-гъусэм елэжъы. Ежъым чыгур ипыим фэд, игугъу фэпшымэ, къэгубжы. Цыф псэуплэ пэпчъ а плым фэдэу дэсыр бэ мэхъу. Нахыбэм хатэм ухэтэу умы-лажъэм, зыгорэуштэу ушы-лэн зэрэплэккыштыр къагу-рылагъ. «Икыушт сэ сшлагъэр, зэгорэм зызгъэпсэфымэ сы-да фэлуагъэр? Шылэхэ ашлои-гъомэ, клалэхэр орэлажъэх, орэпсэх, ныбжыккэх, яшлугъу, акыуачлэ из», — ало ахэм. Хэ-укъох ащ фэдэхэр. «Ккэ, ха-тэм шъухахъ, шлулажъ» клалэ-мэ яплу, о плэхэр зэтэдза-гъэхэу чэу гупэм улусккэ зи кыккыштэп. Ныбжыккэхэм уахэтын, ашлэштыр ябгъэлъ-гъун, лоф адэплэн, ашлэрэм клэбгъэгъушлунхэ зэрэфаер ны-тыхэм янахыбэмэ ащэгъуп-шэ, дзэеклоклэ тэрэз ахэм къа-фагъотырэп.

«Псыпэр зыдаклорэм псы-ккэри рэккэ» алуагъ. Нахы-жъым кыаригъэлъэгъурэ гъо-

гум нахыккэхэр рэккэх.

Хабзэм чыгу лахъхэр кы-зэритыгъэхэм ялофхэр клэ-ккы: фермерхэм ахэм ячы-гухэр алэжъых, зэрэзэзэгъы-

*Иофшлэныр зыкласэри ащ зыцызыдзыерэри ккэ-
шлэшт псэуплэхэм уадахъэу унэгъо хатэхэм уада-
плэмэ. Умыгъэшлэгъон плэккыштытэп зэголь унэ-
гъо хэтитлур зыплэгъурэм: ахэм ятеплэ, зэралэ-
жъырэ шыккэри лэзшэу зетекых.*

гъэхэм тетэу луахыжъырэ лэ-жыгъэм шыц къараты. Фер-мерым чыгур рамытымэ, хъа-улыеу шылышт, етланэ илъэс заулэ тешлэмэ, хабзэм ар ыш-тэжышт. Джары зэрэхъурэр: чыгу лахыр фермерым ре-гъэлэжъы, ежъ зи ышлэрэп, иха-ти ылэжъыжырэп.

Унэгъо хэтитлур зэголь

Иофшлэныр зыкласэри ащ зы-цызыдзыерэри ккэплэшт псэу-плэхэм уадахъэу унэгъо хатэ-хэм уадаплэмэ. Умыгъэшлэ-гъон плэккыштытэп зэголь унэгъо хэтитлур зыплэгъурэм: ахэм ятеплэ, зэралэжъырэ шы-ккэри лэзшэу зетекых. Апэ-рэ унагъом лоф зышлэн зы-

Хъоккэ Аслъанрэ Асыетрэ зэгурэлэх, зыр адрэм илэпы-лэгъоу Иофшлэныр кызытэра-гъэуцорэп, хатэр дэгъоу алэ-жъы. Гектарныккэу алыгъым шы-цэу зи агъэхъаулыерэп: чыг-хэтэ зэтэгъэпсыхъагъэ ял, лю-цернэм сотых 15 еубыты, на-трыфи, хэтэрыккэхэри алэжъых. Хатэм итеплэ дахэ, уц шлой лъэпккэ хэплэагъорэп. Хъасэ-хъасэу ар зэтеуыгъ, лэжъы-гъэм ыккэ хэтэрыккэхэм ячы-плэхэр гъэнэфагъэх. «Хатэр гъогу заккэ» зылорэмэ адыра-гъаштэрэп зэшъхъэгъусэхэм, хэтэ хэлъхъагъэм уккыу, узэ-рфаеу кышчыпккыхъэу ухэ-

ты хъуштэп. Лэжъыгъэу, хэтэ-рыккэхэу хэлъхъагъэхэм уатеу-цон, уубэнхэ, бгъэккыдынхэ плэккышт. Ащ пае гъогу цы-ккыхэр ишъомбгъуагъэккэ, иккы-хъагъэккэ хатэм пхырккых, лоф зилэу хыхъэрэр ахэм арэккэ.

Дэгъоу хатэм дэлажъэрэм сьд феда кыккыжыжырэп? Зы федэп ар, пчъагъэ мэхъу. Зы-цлэ къеслауагъэхэм яунагъо гу-рыт, шысэтэхыпл. Зэшъхъэгъу-сэхэри ахэм яклалэхэри Иоф-шлэным фэцагъэх, лэжаплэхэм зэралухтэи унэгъо хызмэтым ишыккэагъэхэри агъэцаклэх.

Иофшлэныр зыкласэм пэры-охъу кыфэхъурэр зэккэфэ, ежъ гухэлъэу зыфигъэуцужы-гъэр зэригъэцэккэштым фа-блэу фэккэ. Шысэ къэхъын. Шыу Мэдинэ Афыпсыпэ щыщ,

*Хъоккэ Аслъанрэ Асыетрэ зэгурэлэх, зыр адрэм
илэпылэгъоу Иофшлэныр кызытэрагъэуцорэп,
хатэр дэгъоу алэжъы. Гектарныккэу алыгъым шы-
цэу зи агъэхъаулыерэп: чыгхэтэ зэтэгъэпсыхъагъэ
ял, люцернэм сотых 15 еубыты, натрыфи, хэтэ-
рыккэхэри алэжъых.*

плэккынэу нэбгыри 4 ис, ятло-нэрэм — нэбгыри 3. Апэрэ унагъом хатэр зылэжын цыф имысым фэд: зэрэпккыжыгъ кыпшлэшын, уцыжъхэмккэ зэ-хэккыхъагъ, мэз гъэккыгъэ цы-ккыгум кыгъэккы, илъэс заулэ хъугъэу лэжыгъыи хэтэрыккэ зи цашлэрэп. Адэ сыдэуштэу шылэхэ? Зэшъхъэгъусэхэм сэнэхъатхэр ялэх, ялфыгъэ-хэр, къалэм ккэхэзэ, мэла-жъэх. Зэшъхъэгъусэхэм лэ-жыгъыи хэтэрыккэхэри хатэм халъхъагъэхэу ало, ау ащ хэт-хэу лажъэхэу зымы ылэгъу-гъэхэп, хэплъхъэгъэ шыпккэ-ми, удэлэжъэжъын фаеба? Бжыхэр кызысырэм уц шлой ккэккыгъэхэр ыккэ аратызэ арагъэупккэжых. Джары «гъэ-бэжъоу, фэдэу» унагъом кы-хырэп.

Ятлонэрэ унагъом ишылэккэ-псэуккэ нэмыккэ шыпккэ. Зэ-шъхъэгъусэхэм непэккэ загъэ-псэфыныр къалэжъыгъ, ау лоф ашлэ, унагъори зэтемызэу алыгъ. «Чыгум ешлушлэрэм гухахъо ешхыжъы» зыфалорэр къагъэ-шыпккэжъэу, чыгум шлулэгъ-гъоу фырялэр акыуачлэккэ нэ-рылэгъу къашлэу, зеришъуа-шэу ащ дэлажъэхэрэм ашыц мы сыккызтегушылэрэ унагъор.

илъэс 80-м ыныбжъ къехъугъ, ишъхъэгъусэу Бармэт идунай ыхъожъыгъ. Мэдинэ Иофшлэ-ккышху, зыгъэпсэфыныр кыллэ-жъыгъэм, общественнэ Иоф-шлэнхэм чанэу ахэлэжъэ, Ша-псыгъэ къоджэ зэхэт псэуплэм иветеранхэм ясовет итхъамэ-тэ гуадз. Унэгъо хатэр дэгъ-оу, къабзэу ылыгъ, хъаулыеу чыгу лабгъуи шигъэлъырэп. Лэжыгъыи, хэтэрыккэхэри ккэ-гъэккых. Иофшлэным гухахъо хе-гуатэ.

Псэйткыу дэс, щэпсэу Дэчъэ Нурыет, илъэс 80-м ыныбжъ еблэгъагъ. Шъхъэгъусэр илэ-жъэп, изаккы, ау унагъор зэты-римыгъэзэу ылыгъ, ихатэ ыналэ тет. Хъупхъэ, шысэтэхыплэу мэлажъэ, ишыккэгъэ лэжъыгъэри хэтэрыккэхэри ккэгъэккых. Ацу-мыж зэшхэу Атамы Ащмэзи дахэккэ ягугъу пшынуу ате-фэ. Мыхэм яшъхъэгъусэхэу Фатимэрэ Ритэрэ ягъусэхэу яхатэхэр агъэбагъох. Дэгъоу зихатэ зылэжырэп гъэбэжъу къехъыжъы, щэфа-ккэ клорэп, чыгум ешлушлэрэм гухахъо ешхыжъы.

ХЪУШТ Щэбан.

**Адыгэ Республикэм иза-
служеннэ журналист.**

*Ныбжыккэхэм уахэтын, ашлэштыр ябгъэлъэгъун,
Иоф адэплэн, ашлэрэм клэбгъэгъушлунхэ зэрэфаер
ны-тыхэм янахыбэмэ ащэгъупшэ, дзэеклоклэ тэрэз
ахэм къафагъотырэн.*

гъэшлэхэр ялагъэхэу, ежъхэр ары мыхъугъэмэ, колхоз-сов-хозхэр шылэнхэ амылэккы-штыгъэу къалошт. Ау ар шып-ккэп, шытхъуккэ зыцлэ кы-ралуагъэхэм ашыщхэп. Чыгу-ми, техникэми, лэжъэным иш-лэгъу афырмылэу ахэм ягъа-шлэ къахъы.

Хызмэтшлэлэхэм ятехникэ губгъом кыранэжъымэ, ккымэ-фэ псаум лымыплэжъхэуи уахтэ ккэклуагъ. Сыда техни-кэм зыккыфэгумэккыштыр, зы-ккылыплэжъхэуи жъы хъугъэм е кутагъэм ычылпэккэ ккэу колхозым ыккэ совхозым къа-щэфын алэккыштыгъэмэ. Къа-шлэшлэштыгъ Совет хабзэр ре-нэу шылэштэу, ащ пае зымы имыеу, зэккэми зэдыряем пы-лыгъэхэп. Джащ фэд гъэсты-ныпхъэм илоф зытетыгъэри.

«Зэхъокыныгъэккэ» зэджагъэхэм «тигъэунэхъугъ»

«Зэхъокыныгъэккэ» зэджа-гъэхэ лэжъэным кышыккэдза-гъэу тишылаклэ нэмыккэ шып-

КУЛЬТУРЭМ И ИЛЬЭСРЭ ЗЭФЭХЫСЫЖЬХЭМРЭ

ШушлагъэхэмкIэ филармонием егъэклотэжьи

Тиреспубликэ итворческэ купхэр культурэм и Ильэс чанэу хэлэжыгъэх. Мы мафэхэм зэфэхысыжьхэр къалэхэм, районхэм ащэкIох. Адыгеим и Къэралыгъо филармонием шызэхашэгъэ зэлукIэгъум культурэм илофышIэхэр къыщыгушылагъэх, артистхэм ялэпэлэсэныгъэ къыщагъэлъэгъуагъ.

Къэралыгъо филармонием иди-ректор шъхьалэу Лышэ Рус-тем изэфэхысыжьхэм къащы-хигъэщыгъ IофшIапIэм зэхь-кыныгъэхэр зэрэщыкIохэрэр, концерт гъэшIэгъонхэр къызэ-ратыхэрэр. Зипшъэрлыхэр анахь дэгъоу зыгъэцIакIэхэрэм, артист-хэм, творческэ купхэм Р. Лыш-шэр афэгъушIуагъ, щытху тхылъ-хэр аритыжыгъэх.

Адыгэ Республикэм культу-рэмкIэ иминистрэу Къулэ Мы-хьамэт филармонием Iоф шы-зышIэхэрэм гуцыIэ фабэхэр къафIуагъэх. Ащ зэрэхигъэунэ-фыкIыгъэу, филармонием опыт хэхыгъэ илэ хуэгъэ. Симфони-ческэ оркестрэр, «Русская уда-лыр», нэмыкIхэри тиреспубли-

кэ икъэралыгъо гъэпсыкIэ игъ-пытэн хэлэжыгъэх. М. Къулэр анахь дэгъоу Iоф шышIэрэмэ афэгъ-шIуагъ, культурэмкIэ Министер-ствэм ищытху тхылъхэр ари-тыжыгъэх.

Филармонием исимфоническэ оркестрэ концертър къызэлIуихыгъ. Дирижер шъхьалэу, Адыгеим изас-луженнэ артистэу Григорий Ми-хайловыр япащэу И. Штраус, В. Андзэрэкъом, нэмыкIхэм япрои-зведенихэр музыкантхэм къыра-гъэлуагъэх. Дирижерэу, Адыгеим изаслуженнэ артистэу Аркадий Хусниоровыр симфоническэ оркест-рэм бэшIагъэу хэт. Ар япащэу композиторхэм аусыгъэ мэкъа-мэхэр оркестрэм ыгъэжыныгъэх.

Мамгъэт Ленэ классикэм хэ-

хыгъэ произведенихэм ямы-закъоу, Адыгеим икомполитор-хэм аусыгъэхэр симфоническэ оркестрэм игъусэу къеIох. Мам-гъэт Ленэрэ Адыгеим изаслу-женнэ артисткэу Нэгъой Мари-нэрэ пчэгум къызэдытэхъэхи, «Къэбар дахэр» къызэдIуагъ.

Урыс лъэпкъ Iэмэ-псымэхэмкIэ оркестрэу «Русская удалыр» цIэрыIо хуэгъэ. Адыгэ Респу-бликэм изаслуженнэ артистэу Андрей Ефименкэр бэмышIау купым художественнэ пащэ фашыгъ. Оркестрэм лъэпкъ оред-хэр ыгъэжыныгъэх. «Ах, Са-мара-городок» зыфилорэ оредыр Галина Шкапенцева мэкъэ Iэтыгъэ дахэкIэ къыхидзи, гум рихъэу къылуагъ.

Эстрада купэу «Ошъутенэм» ихудожественнэ пащэу, Адыге-им искусствэхэмкIэ изаслуженнэ IофышIэшхоу ХьакIэко Альи зэ-рилъытэрэмкIэ, артистхэм ялэп-Iэсэныгъэ хагъахь. ОредыIо ныб-жыкIэхэу Цыпынэ Даринэ, Хьа-зэщыкIэ Мосэ, нэмыкIхэри аш-тагъэх. Даутэ Сусанэ, Хъут Рус-там, ПатIыкIэ Маринэ лъэпкъ оредхэр къалох. Юрий Конжи-

ныр урыс кIал. АдыгабзэкIэ къаб-зэу тиорэдхэр ащ егъэжыныгъэх.

Нысхьапэхэм ятеатрэу «Дышъэ къошыным» ихудожественнэ па-щэр Нэгъой Азэмат. Артистхэм спектаклэхэм къахахыгъэ едзы-гъохэр къашыгъэх. КIэлэцIыкIу филармонием ихудожественнэ пащэу Марина Фатеева ыгъэ-сэрэ кIэлэеджакIомэ ухъазыры-ныгъэ дэгъу зэхыхьэм къыщагъэ-лъэгъуагъ.

Нэгъой Маринэ У. Тхьабысы-мым иорэд цIэрыIоу «Синанэр» къызыхедзэм, залым чIэсхэр дежыуэгъэх. Адыгэ Республикэм инароуднэ артисткэу, филармо-нием иорэдIоу КушъэкIэ Симэ пчыхъэзэхыхьэр къыгъэдэхыгъ. Тиреспубликэ икомполитормэ яорэдхэр гум рихъэу къылуагъэх.

Адыгеим изаслуженнэ арти-сткэу АфэшIэгъо Фаинэ концертър зэгъэфагъэу зэрищыгъ. Культур-эм и Ильэс IофшIэгъэ дэгъухэм-кIэ филармонием зэригъэклотэ-жыкIэрэр, опыту ялэ хуэгъэр зэрэлъагъэклотэщтыр къылуагъ.

Тыгъэгъазэм и 29-м культу-рэм и Ильэс Адыгеим шызэфаш-шыжыщт.

ИСКУССТВЭР — ТИБАИНЫГЪ

Сихъу Станиславрэ Адыгеим изаслуженнэ артисткэу АфэшIэгъо Фаинэрэ сценарием атхыгъ, кон-цертхэр зэращэх.

ШIур ем зэрэтекторэр, лыгъэм, гукIэгъум, лъэпкъ шIэжыым афэ-гъэхыгъэ къэшIынхэм кIэлэ-еджакIохэр яплыхь. Еджаплэм шызэрагъашIэрэр концертым шальэгъу. Нартхэм ящыIэклагъэр кIэлэцIыкIухэм нахь дэгъоу къагурылуагъэу ядэжхэм агъэзэжы. Къэгъэлъэгъоным емып-лыгъэхэр кIэгъожьхэу тарихыIагъ.

Нартхэм машIор къа-фахыжыным фэшI лIы-гъэ зезыхьагъэхэр кIэ-лэеджакIохэм концертым шальэгъу. Артистхэу Къулэ Мурадин, Хьакъуй Анжеликэ, нэмыкIхэм рольхэр къашыхь.

Циркым иартистхэм ялэпэлэсэныгъэ гур «егъэ-лъэпэрэпэ». Нэгъырэ пэпчэ псынIэу зегъа-зэ, кIапсэр артистхэм агъэфедэми, жым хэт-хэу искусствэ лъагэр къагъэлъэгъон альэкIы.

Культурэм и Ильэс кIэу къытфихыгъэмэ ащыц «Налмэсымрэ» циркымрэ зэгъусэхэу

концертхэр къызэратыхэрэр. Ащ фэдэ пчыхъэзэхыхьэхэр Мые-къуапэ шызэхашэнхэ амылэ-кIыщтэу зылытэщтыгъэхэр кон-цертхэм ащытэлъэгъух. Гъогу маф, культурэм и Ильэс, уишIушIагъэ кIодыщтэп, лъапсэр пытэщт!

Сурэтхэр концертим къыщы-тетхыгъэх.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТИЛЪ Нурбий.

Лъэпкъ анахыжьхэу дунаим тетхэм адыгэхэр ащыщых. Шылэныгъэ гъогуу къакулгъэр тарихым инэклубгъохэм ахэкуакIэрэп. Нарт эпосым къыщыублагъэу хуэгъэ-шIагъэмэ зафэбгъазэмэ, тифольклор бай дэдэу зэрэщытыр къэлъагъо.

Культурэм и Ильэсрэ 2015-рэ ИльэсыкIэу къэблагъэрэмрэ яп-хыгъэ Iофтхьабзэхэу тиреспу-бликэ щыкIохэрэм ансамблэ цIэ-рыIоу «Налмэсыр», Урысыем ициркхэм яартистхэр ахэлэжыгъ. «Нартхэм ядунай» зыфилорэ къэгъэлъэгъонымр «Налмэсым» и Унэ тыгъэгъазэм и 21 — 30-м щыкIошт. Ансамблэм ихудоже-

ственнэ пащэу Хъоджэе Аслъан едзыгъохэр ыгъэуцугъэх.

— Тильэпкъ итарихъ щыц пычыгъохэр искусствэм ыбзэкIэ концертхэм къащытэгъэлъагъох, — къеIуатэ Хъоджэе Аслъан. — Пшысэхэм, нартхэм ящыIаIэ атехыгъэ къэгъэлъэгъонхэр плуны-гъэ мэхъанэ ялэу тэгъэпсых.

Адыгеим инароуднэ артистэу

Зэхъыщагъэр ыкIи къыдзэы-гъэкIырэр:

Адыгэ Республи-кэм лъэпкъ IофхэмкIэ, IэжIыб къэралхэм ащы-псэурэ тильэп-къэгъухэм адырIэ зэлхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамал-хэмкIэ и Комитет Адресыр: ур. Кре-стьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыIэр:

385000, кь. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнэр: 52-16-79,

редактор шъхьалэм иапэрэ гуадзэр:

52-49-44,

редактор гуадзэр-пшъэдэкIыжъ зы-хыкIэр секретары:

52-16-77.

E-mail:

adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты-гъэр:

Урысые Федерацием хэутын IофхэмкIэ,

телерадиокъэтын-хэмкIэ ыкIи зэлъы-

IэсыкIэ амалхэмкIэ

и Министерствэ

и Темыр-Кавказ

чыIэ гъэIоры-

шIапI, зэраушыхъа-

тыгъэ номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у

«Полиграф-ЮГ»,

385000,

кь. Мыекъуапэ,

ур. Пионерскэр,

268

ЗэкIэмкIи пчъагъэр

4046

Индексхэр

52161

52162

Зак. 3285

Хэутыным узшыкIэтхэнэу щыт

уахътэр

Сыхъатыр 18.00

ЗыщыкIэтхэгъэхэ

уахътэр

Сыхъатыр 18.00

Редактор шъхьалэр

Дэрбэ Тимур

Редактор шъхьалэм

иапэрэ гуадзэр

МэщIэкъо Саид

Редактор шъхьалэм

игуадзэр —

пшъэдэкIыжъ

зыхыкIэр

секретары

Хъурмэ Хъусен